

Cuprins

Argumentum	XIII
-------------------------	-------------

Prelegerea nr. 1. Noțiuni fundamentale de ecologie,	
ecosistem și ecosferă.....	1
Secțiunea 1. Obiectul și conținutul ecologiei generale.....	1
Secțiunea a 2-a. Bazele teoretice ale ecologiei generale.....	2
§1. Organizarea sistemică a materiei vii	2
§2. Ierarhia sistemelor biologice	5
Secțiunea a 3-a. Sisteme ecologice ierarhizate	6
§1. Ecosistemul	6
§2. Funcțiile ecosistemului.....	6
§3. Principalele ecosisteme din România.....	8
§4. Sistemul social uman.....	8
Secțiunea a 4-a. Ecosfera	9
Secțiunea a 5-a. Factori de risc și amenințări	
la adresa mediului	10
§1. Factori de risc generali	10
§2. Factori de risc militar	11
Secțiunea a 6-a. Utilizarea tehnologiei și protecția mediului.....	13
Secțiunea a 7-a. Tehnologia informatică extinde mijloacele de	
autoapărare ale forțelor sociale în scopul protecției mediului	14
Secțiunea a 8-a. Tehnologia informatică și birocrația	
administrației mediului.....	15
§1. Birocratizarea și informatizarea societății: două procese	
corelate?.....	15
Prelegerea nr. 2. Sisteme de management de mediu.....	17
Secțiunea 1. Poziționarea problemei.....	17
Secțiunea a 2-a. Necesitatea utilizării standardelor de mediu.....	19
Secțiunea a 3-a. Familia ISO 14000 – sisteme de management	
al mediului. Generalități.....	21
§1. Principalele standarde din familia ISO 14000.....	22
§2. Politica de mediu.....	26

§3. Oportunitatea implementării	28
§4. Pașii implementării.....	29
§5. Seria standardelor ISO 14000	30
§6. Implementarea sistemelor de management de mediu.....	32
§7. Etapele implementării – ghid practic	33
§8. Auditul sistemului de management al mediului	54
§9. Auditor de mediu	56
§10. Analiza efectuată de conducere.....	59

Prelegerea nr. 3. Mediul și dezvoltarea durabilă. Dreptul

fundamental al omului la un mediu sănătos	61
Secțiunea 1. Poziționarea problemei.....	61
Secțiunea a 2-a. Noțiunea de mediu	61
§1. Elementele componente ale mediului înconjurător	64
Secțiunea a 3-a. Deteriorarea ecosistemelor.....	68
§1. Deteriorarea ecosistemelor prin eroziune.....	68
§2. Deteriorarea ecosistemelor prin supraexploatarea resurselor biologice	69
§3. Deteriorarea ecosistemelor prin introducerea de noi specii în ecosistem	70
§4. Deteriorarea ecosistemelor prin construcții de baraje și canale	71
§5. Deteriorarea ecosistemelor prin poluare	71
Secțiunea a 4-a. Dezvoltarea durabilă	76
Secțiunea a 5-a. Principiile fundamentale ale armonizării protecției mediului și dezvoltării durabile	80
Secțiunea a 6-a. Obiectivele și necesitatea unei politici comune a mediului	82
§1. Necesitatea unei politici comune a mediului.....	82
§2. Programe de acțiune ale Uniunii Europene în domeniul mediului	83
Secțiunea a 7-a. Dreptul fundamental al omului la un mediu sănătos.....	87
§1. Poziționarea problemei.....	87
§2. Conținutul multifuncțional al dreptului omului la mediu.....	91

Prelegerea nr. 4. Obiectul, definiția, scopul și importanța

dreptului mediului.....	94
Secțiunea 1. Câteva considerații istorice	94

Secțiunea a 2-a. Dreptul mediului în sistemul dreptului.....	95
§1. Dreptul mediului înconjurător ca ramură a dreptului unitar.....	95
§2. Domeniul de aplicare a dreptului mediului	96
§3. Obiectul și funcțiile dreptului mediului	97
§4. Definiția dreptului mediului înconjurător	99
§5. Caracterul normelor juridice	100
§6. Caracteristicile dreptului mediului	101
§6. Subiectele raporturilor juridice.....	102
Prelegerea nr. 5. Izvoarele dreptului mediului	104
Secțiunea 1. Precizări prealabile	104
Secțiunea a 2-a. Determinarea izvoarelor formale ale dreptului	
internațional al mediului prin art. 38 din Statutul C.I.J.	105
§1. Ierarhia izvoarelor și conflictele normelor	107
§2. Clasificarea izvoarelor	108
§3. Moduri de formare „spontane”.....	110
§4. Codificarea și dezvoltarea progresivă a dreptului	122
§5. Principiile generale de drept.....	130
§6. Echitatea și ordinea juridică internațională	135
§7. Mijloace auxiliare.....	143
Secțiunea a 3-a. Jurisprudența Curții Europene – Putere	
politică în timp și spațiu.....	147
§1. Reconsiderarea Curții Europene de Justiție în perioada de	
început a integrării juridice	150
§2. CEJ și influența fluctuantă asupra politicii europene	154
Secțiunea a 4-a. Contribuția dreptului internațional și	
a dreptului comparat	167
Secțiunea a 5-a. Dreptul internațional al mediului ca sursă	
a dreptului național.....	168
Secțiunea a 6-a. Dreptul comunitar al mediului ca sursă	
a dreptului național.....	170
§1. Preliminarii.....	170
§2. Norme comunitare și norme interne.....	172
Secțiunea a 7-a. Norme convenționale și norme comunitare	180
§1. Raporturi între normele internaționale și tratatele	
constitutive ale Comunității Europene.....	181
§2. Raporturi între normele internaționale și dreptul comunitar	
derivat	182
Secțiunea a 8-a. Norme convenționale și norme constituționale	183

Secțiunea a 9-a. Norme convenționale și norme legislative.....	184
Secțiunea a 10-a. Norme convenționale și norme administrative	185
Secțiunea a 11-a. Izvoarele dreptului național al mediului.....	185
§1. Constituția României.....	186
§2. Legea (<i>stricto sensu</i>) ca izvor al dreptului mediului	187
§3. Actele guvernamentale.....	189
§4. Actele de reglementare ale autorităților publice locale	190
§5. Ordine și reglementări departamentale.	191
§6. Alte izvoare ale dreptului mediului înconjurător	191
Prelegerea nr. 6. Principiile generale de drept.....	193
Secțiunea 1. Evoluția principiilor generale	193
Secțiunea a 2-a. Principii cu caracter general.....	194
Secțiunea a 3-a. Formularea principiilor dreptului mediului	198
Secțiunea a 4-a. Legătura între dreptul intern și dreptul	
internațional pe tărâmul principiilor	201
Secțiunea a 5-a. Noțiunea de principiu juridic.....	202
Secțiunea a 6-a. Principii generale ale dreptului intern	
al mediului	207
Prelegerea nr. 7. Răspunderea pentru atingerile aduse mediului ...	223
Secțiunea 1. Conceptul răspunderii juridice.....	223
Secțiunea a 2-a. Formele răspunderii juridice	224
Secțiunea a 3-a. Condițiile răspunderii juridice	226
Secțiunea a 4-a. Principiul poluatorul plătește	232
Secțiunea a 5-a. Prejudiciul ecologic.....	233
§1. Chestiuni prealabile.....	233
§2. Dauna ecologică și cerința unui prejudiciu cert	237
§3. Anormalitatea daunei ecologice	238
§4. Specificitatea prejudiciului ecologic	238
Secțiunea a 6-a. Reparația civilă pentru dauna ecologică.....	239
§1. Fundamentele răspunderii	239
§2. Răspunderea subiectivă.....	240
§3. Răspunderea fără culpă pentru fapta lucrului.....	241
§4. Răspunderea obiectivă în temeiul legii	242
§5. Răspunderea juridică în condițiile Ordonanței de urgență	
nr. 195/2005.....	243
Secțiunea a 7-a. Răspunderea contravențională în dreptul	
mediului	246

§1. Considerații generale despre răspunderea contravențională	246
§2. Răspunderea contravențională în dreptul mediului	248
Secțiunea a 8-a. Răspunderea penală	251
§1. Considerații generale despre răspunderea penală.....	251
§2. Faptele incriminate ca infracțiuni prin Ordonanța de urgență nr. 195/2005	255
§3. Subiectele răspunderii penale.....	258
Secțiunea a 9-a. Responsabilitatea internațională a statelor în dreptul mediului.....	259
Prelegerea nr. 8. Regimul ariilor protejate și al monumentelor naturii	265
Secțiunea 1. Aria protejată	265
§1. Categoriile de arii protejate.....	265
Secțiunea a 2-a. Regimul juridic de protecție și conservare a rezervației biosferei Delta Dunării.....	268
§1. Chestiuni introductive	268
§2. Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”	269
Secțiunea a 3-a. Regimul juridic al pădurilor	269
§1. Chestiuni introductive	269
§2. Clasificarea mijloacelor juridice de protecție a pădurilor	270
§3. Mijloacele juridice de protecție a pădurilor	271
Secțiunea a 4-a. Protecția faunei sălbatice	273
Secțiunea a 5-a. Protecția atmosferei în dreptul internațional....	274
Secțiunea a 6-a. Protecția apei în dreptul internațional.....	276
§1. Chestiuni introductive	276
§2. Protecția juridică a apelor continentale	278
§3. Protecția juridică a mărilor și oceanelor.....	278
Prelegerea nr. 9. Tehnici de protecția mediului – studiu de impact ecologic, evaluarea impactului asupra mediului în legislația românească și instituțiile dreptului mediului.....	280
Secțiunea 1. Tehnici de protecția mediului – Studiul de impact ecologic	280
§1. Mediul.....	280
§2. Protecția mediului	280
§3. Impact asupra mediului	280
Secțiunea a 2-a. Evaluarea impactului asupra mediului în legislația românească.....	282

§1. Studiul de impact	282
Secțiunea a 3-a. Instituțiile (entitățile publice) ale dreptului mediului	283
§1. Comitetul regional pentru protecția mediului	283
§2. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului	285
§3. Agenția Națională pentru Protecția Mediului.....	287
§4. Autoritățile administrației publice centrale	287
§5. Autoritățile publice cu responsabilități în domeniile de dezvoltării și prognozei.....	288
§6. Autoritatea publică centrală pentru sănătate	288
§7. Ministerul Apărării Naționale	289
§8. Autoritățile publice centrale în domeniul securității naționale	289
§9. Autoritatea publică centrală pentru educație și cercetare	290
§10. Autoritatea publică centrală în domeniile economiei și comerțului	290
§11. Autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale.....	291
§12. Autoritatea publică centrală în domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului	292
§13. Autoritatea publică centrală în domeniul administrației și internelor	292
§14. Autoritățile administrației publice locale	293
§15. Autoritatea națională în domeniul sanitar-veterinar și al siguranței alimentelor	294
§16. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor	294
§17. Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”.....	295
§18. Garda Națională de Mediu	295
§19. Administrația Fondului pentru Mediu.....	298
Prelegerea nr. 10. Protecția mediului în caz de conflict armat.....	300
Secțiunea 1. Contextul internațional.....	300
Secțiunea a 2-a. Schimbări curente în mediile internaționale militare și politice	302
Secțiunea a 3-a. Considerații asupra instrumentelor juridice privind gestionarea și protecția mediul în timp de pace.....	305
Secțiunea a 4-a. Rolul instrumentelor juridice de drept internațional umanitar privind protecția mediului în caz de conflict armat.....	307

Secțiunea a 5-a. Mijloace și metode de război cu efecte întinse, grave și durabile asupra mediului natural.....	317
§1. Armele chimice și bacteriologice.....	318
§2. Armele nucleare	320
§3. Noile tehnologii și războaiele ecologice	322
Secțiunea a 6-a. Impactul acțiunilor militare asupra mediului... 323	
Secțiunea a 7-a. Experiențe naționale.....	330
§1. Statele Unite.....	330
§2. Rusia	332
§3. China	334
§4. Germania.....	334
§5. Italia	336
§6. Austria.....	337
§7. Regatul Unit al Marii Britanii	339
§8. Norvegia.....	340
§9. Elveția	341
§10. Polonia	342
§11. Suedia.....	343
§12. Brazilia.....	344
Secțiunea a 8-a. Răspunderea internațională pentru daune aduse mediului în caz de conflict armat.....	346
Secțiunea a 9-a. Concluzii	350
Prelegerea nr. 11. Protecția mediului în armata României.....	352
Secțiunea 1. Considerații privind perspectiva ecologică a securității naționale.....	352
Secțiunea a 2-a. Strategii ale protecției mediului.....	354
§1. Poziționarea problemei.....	354
§2. Costurile integrării resurselor înrudit militare în strategii de mediu și alte considerații.....	356
§3. Capabilitățile tehnologice ale așezămintelor militare.....	361
§4. Sectorul militar devine un susținător însemnat în protecția ambientală.....	363
Secțiunea a 3-a. Monitorizarea mediului înconjurător	367
Secțiunea a 4-a. Evaluarea de mediu și luarea deciziilor	369
Secțiunea a 5-a. Acțiuni pentru protecția mediului.....	372
§1. Îmbunătățiri în producția, stocarea și utilizarea energiei.....	372
§2. Strategii de remediere	372

Secțiunea a 6-a. Organizarea activității de protecție	
a mediului în Armata României.....	373
§1. Considerații generale.....	373
§2. Particularități în organizarea activității de protecție a mediului în Armata României.....	373
§3. Responsabilul cu protecția mediului	373
§4. Obligațiile și atribuțiile structurilor în coordonarea, conducerea, controlul și evaluarea activității de protecție a mediului	373
§5. Organizarea activităților de protecție a mediului pe timpul exercițiilor militare naționale și multinaționale	373
§6. Substanțe periculoase	373
Secțiunea a 7-a. Managementul deșeurilor	373
§1. Reglementarea activității de gestionare a deșeurilor	373
§2. Categoriile de deșeuri.....	373
Secțiunea a 8-a. Protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității.....	373
§1. Protecția resurselor naturale	373
§2. Conservarea biodiversității.....	373
Secțiunea a 9-a. Implementarea Sistemului de Management de Mediu (SMM)	373
§1. Prevederi generale.....	373
§2. Implementarea SMM	373
§3. Proiectarea unui SMM	392
§4. Politica de mediu a SMM.....	373
§5. Planificarea SMM	373
§6. Implementarea SMM	373
§7. Verificarea și acțiunile corective ale SMM.....	373
§8. Înregistrarea/certificarea SMM	373
Secțiunea a 10-a. Concluzii și recomandări.....	373
 Bibliografie.....	 373
 Ghid legislativ privind protecția mediului.....	 405